

Ճ Ի Ն Մ Ն

ՀԱՅԹԱՏԱ ՊԻՐ ՏԷՅԱ ՆԷՇԻՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ ՄԷՃՄՈՒՆ ՏԸՐ

ՇՈՒՅԻՆԱԹՐ ԷՏԷՊԻՅԵՒ ԿԷ ԻԼՄԻՅԵՒ, ԹԻՃԱՐԷԹ, ՍԷՅԵԱՀԱԹ,
ԹԷՐԱՃԻՄԻ ԱՀՎԱԼ, ՍԱՆԱՅԻ, ԿԷ ՍԱՅԻՐԷ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԷ ՊԱՇ ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ

Տ. Գ. ՔԵԼԷԿԵԱՆ

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Թ

ՇՈՒՅԻՆԱԹՐ ԷՏԷՊԻՅԵՒ ԿԷ ԻԼՄԻՅԵՒ	Տ. Գ. ՔԵԼԷԿԵԱՆ
ԶԻՆՏԷ ԲԱՐԱԼԱՐ	Ա. Յ. Թ.
ՈՒԼՈՒՄ ԿԷ ՅԻՒՆՈՒՆ	
1884 ՍԷՆԷՍԻ (ԻճՄԱԼ)	Նատիր
ՊԱԶՐ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱԹ (ՃԷԿԷ ԳԵՐԵՒԷՆԻ ԳԵՐՄԱՆԷՆ ՍԷԷԽՈԼԳ)	
ԳԱՐՐ ՊԷԼԱՍՐ (ՀԻՒԼ ԿԵՐԱՆԱԿ ԵՆԷՐՈՒՆ ԹԷՐՈՒՆԷ)	Գ. Մ. Վ. Սրուանձոտեանց
ԷՏԷՊԻՅԵԱԹ	
ԻԱԹԻՐԷԼԷՐ	***
ՀԻՔԵԱԵԱԹՐ ՄԻՒՆԹԷԻԻՊԷ	Ա. ՅԷՆԻՍԻ
ՍԱԼՕՆ ԳՕՄԷՏԻԼԷՐԻ	
ՍԻՅԱՀ ԷԼՊԻՍԷԼԻ ՊԻՐ ՄԻՒՈՒԻ (ԹԷՐՈՒՆԷ)	Ապրահամ Տրէյֆիւզ
ԲԱՐԻՍԼԻ ՊԻՐ ԳՐՁՐՆ ՀԻՔԵԱԵՅՍԻ (ՄԻԹԷՐՈՒԻ Տ. Գ. Ք.)	Օգնակ Յէյոյե

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

Գ Ա Վ Ա Յ Ե Ա Ն Մ Ա Թ Պ Ա Ա Ս Ը

Նիշուխտի 60 Փարս

Ի ն թ Ա Ր

Թէքֆուրտաղընտա ճիհանա տայիր մուամէլաթըն բույեթինի, Պէրայի թէրդիպ վէ թէչվիգ օլարագ, էճզաճը Ռուբէն Ս. Գօլանճեան էֆէնտի տէրիւհտէ կըլմիչ օլմաղլա, թէչէ.ք.քիւրիւմիւզիւ թագտիմ, վէ շէհրի մէգ.քիւրտէ էֆէնտի միւմախէյճէ միւրաճաաթ պույրուլմասընը իսթար իտէրիլ:

Թաշրաեա իրսալ օլունան «ճիհան» լարըն Կաթիլի վէ Բեհիլ իրսալինէ, էզհէր ճիհէթ զայրէթ իտիլմէքտէ օլմաղլա, պու պապտէ պիր գուսուր վուզու պուլտուգտա, հէման խտարէխանէմիզէ իսպարը բէճա օլունուր:

Ա. Ֆէհիմ էֆէնտի բէֆիգիմիզին թէրթիպ իթտիկի,

Սէրի ՕՇԼՈՒԳ ՊէԼԱՍԸ նամ իբի քիչիլիք սալոն գօմէտիսի, ճիհանըն Նօ 9 նիւսխէսինտէ տէրճ իտիլէճէք տիր:

ԵԱԶԸ ՕԵՈՒՆԼԱՐԸ

Յինճի եազը օեոունունուն ճէվապը Բ. Մ. Զ. (Կեհիլ) տիր. սօղրու հալլ իտէնլէր. Կ. Յ. Գուլումճեան, Ն. Թէլֆէեան, Յ. Գ. Ա., Մ. Պ. Շիրեան, Կ. Բիւչիւք-Կարապետեան, Ս. Յ. Բէթէճեան, վէ Տ. Կ. Բէլէկեան էֆէնտիլէր:

Յընճը եազը օեոունունուն ճէվապը Մ. Կ. Է. (Կեհիլ) տիր. սօղրու հալլ իտէնլէր. Տ. Ղ. Փափաղեան, Ն. Թէլֆէեան Կ. Բիւչիւք-Կարապետեան, Կ. Յ. Գուլումճեան վէ Տ. Կ. Բէլէկեան էֆէնտիլէր:

Դ ԻՆՃԻ ԵԱԶԸ ՕԵՈՒՆՈՒ

Ճէպտէ պուլունուր. նէ գատար սօղու օղուր իսէ, օ գատար մուճիպի մէմու. նիյեթիմիզ օղուր.— ճէվապը իբի հարֆ իլէ:

Ց ԻՆՃԻ ԵԱԶԸ ՕԵՈՒՆՈՒ

Ասքերլէր նէրէեէ կիտերլէր.— ճէվապը իւչ հարֆ իլէ:

ՆՕԹԱ ՕԵՈՒՆԼԱՐԸ

Կինճի նօթա օեոունունուն ճէվապը Սի, Լա (Սիլ) տըր. սօղրու հալլ իտէնլէր, Տ. Ղ. Փափաղեան, Ս. Յ. Բէթէճեան, Մ. Պ. Շիրեան Մ. Գ. Մօզեան, Ա. Յ. Սիւզմէեան, Կ. Բիւչիւք-Կարապետեան, Ա. Թէքպըրեգեան, վէ Եր. Աղլաղանեան էֆէնտիլէր:

Չ ԻՆՃԻ ՆՕԹԱ ՕԵՈՒՆՈՒ

(Աթիտէքի նօթա օեոունու Կ. Յ. Գուլումճեան էֆէնտի թարաֆընտան թէքլիֆ օլունմուչ):

Իբի նօթա իլէ, բիլէր տիւլմէնի օլան մուզիբը պիր հայվանըն իսմի թէչէքքիւլ իտէր — նօթալար հանկըլար տըրլար:

ՆՕ. 4 «ճիհան»տա միւնտէրիճ լազըր (Բեհիլ), Պարթընտան՝ Թագուր Փափաղեան էֆէնտի վէ Չինճի եազը օեոունունու (Կեհիլ) Տօպրուճա-Օսթրօվտան Համբարձուճ Պաղեան էֆէնտի սօղրու հալլ իթմիչլէր տիր:

ԹԱՇՐԱՏԱ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ ԳԱՐԻՆԷ ՍԻՒԱԼԼԱՐ

ՆՕԹԱ ՕԵՈՒՆԼԱՐԸ

Ս. Բէսիմճի նէեթի պօտար: — ճէվապը իւչ նօթա իլէ:

ԼԱՂԶ

Իբի գարտաշ-բէք պէնզէր պիրպիրինէ. Գալմըչ էյվաճ եէքտիկէրինտէն ճիւտա, Պիրպիրինի սէվերլէր ֆազաթ եինէ, Հէր նէ օլսա տա պըրլմաղլար սալա: Պիրի կիւլէ, տիկէրինտէ տէ խանտէ, Կէր աղլասա, տիկէրի աղլար մութլազ Հէր մէսերրէթ, տէրա ու քէտէր, ճիլ վէտէ: Պիրպիրինտէն իթմէզլէր հիչ ինֆիրազ:

Ճ Ի Հ Ա Ն

ՀԱՅԹԱՏԱ ՊԻՐ ՏԵՖԱ ՆԵՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ

ՄԷՃՄՈՒԱ ՏԸՐ

1881 ՍԵՆԵ

ՅՈՒՆՎԱՐ 6 ԲԱԶԱՐ

ԿՕ 7

ՇՈՒՅԻՆԱԹՐ ՀՏԵՊԻՅԵԷ ՎԷ ԻՄՓՅԵԷ

Էսքի քեաղրտար . — Մաթպատարտան , վէ մահալի սայիրէտէն թօփլանըլան մաթպու քեաղրա բարչալարը , շիմտիեէ գատար եալընըղ մուգավա , վէ գապա քեաղրտ իմալինէ իսթիմալ օլունտուղու հալտէ , պու տէֆա , Մ. կիչար նամ զաթ , պու քեաղրտարըն միւրէքքէպինի , նչատըր բուհու , վէ եֆեւեմ վասըթասը իլէ չըգարըպ , ալէա ճինտտէն մաթպատ քեաղրտը իմալինի տախի միւրքին իթմէք իւղրէ , եէնի պիր ուսուլ իիթիւրա իթմիշ տիր :

Պու պապտէ իճրա իտիլէն թէճրիւպէլէր քեամիլէն մազհարը մուվաֆֆապը յեթթ օլտուգլարընտան , իչպու ուսուլին քեաղրտ ֆապրիգալարընըն էքսերիսի թարաֆընտան մէվգըրի իճրաեա վաղ օլունաճաղը , գալիէն զանն օլունամագտա տըր :

Եկնի պիր միւզգէ . — Բարիստէ վաղը իէնա մէյտանընտա եէնի պիր միւղէ ինչասընա գարար վիրիլմիշ օլուպ , ամէլիեաթը ինչալիյեէսի իքի սէնէեէ գատար իիթամբէղիր օլաճագ տըր :

Իչպու միւղէտէ , Մ. կիմէ նամ մէշհուր ասարը աթիգա մերագլըսընըն պու տէֆա հիւքիւմէթէ իհտա իլլէտիկի , պէշ միլիօն ֆրանգ գըյմէթինտէ զիգըյմէթ էշեա , մուհաֆաղա իտիլէճէք տիր :

Մ. կիմէնին քօլլէտիճու Ասիա , Աֆրիգա , վէ Ամէրիգա պութրէրէսթ էհալիլէրինին թէգեինաթը մէզհէպիյեէլէրինտէն , վէ պիր չօգ զիգըյմէթ շարգ չինի թագըմլարընտան , միւրէթթէպ տիր :

Իչպու միւղէնին պիր տէ քիւթիւպլանէսի պուլունուպ , օրատա տախի , պութրէրէսթլէրին քիւթիւպիւ մէզհէպիյեէլէրինին ֆրանսըղճա թէրճէմէլէրի սագլանըլաճագ տըր :

Քիւթիւպիւ մէզքիւրէեի ֆրանսըղճաեա նագլ ու թէրճէմէ իլլէմէք իւղրէ , Չինտէն , ճարօնտան , Սէյլանտան , վէ Հինտտէն , Պրահմա , Պուտհա , վէ սայիր պութրէրէսթ մէզհէպիլէրի քօլլէրէ ճէլպ իտիլմիշ օլուպ , շիմտի թէրճէմէ իլլէ մէշղուլ տըրլար : Պու քօլլարըն մաաչլարը տախի , Մ. կիմէ թարաֆընտան թէսվիյեէ օլունամագտա տըր :

Ճանիշերի հիւնայե . . . — Խտամընա հիւքմ իտիլէն պիր ճանի իչին , սէլպ իտիլտիկի թագտիրտէ , պիր տագըգա էվիլէ վէ եախստ պիր տագըգա սօնրա ախրէթէ աղիմ օլմագտա պիւեիւք պիր ֆարգ եօգ իսէ տէ , Ամէրիգատա , պու տէֆա , պաղը . . . «Վէլէր , ճանիլէր սէլպ իտիլտիլէրինտէ , պիր գաչ տագըգա էգիյեէթ չէքտիլէրինի պիւ միւլահաղա , մերգումանը իչպու էգիյեէթտէն թախիս իլլէմէք իւղրէ , էլլէթրիք ճէրէեանը վասըթասը իլլէ , պիրտէն պիրէ գաթլ իտիլմէլէրինի

Թէքլիֆ իթմիչէր տիր . . . :

Վերմծն էեալէթինտէ , պու պապ-տէ պիր գանուն լայիհասը գալէմէ ա-լընմասընա տախի , գարար վիրիմիչ տիր . . . :

Վերմծն էեալէթի իտարէ մէճլիսի-նին շու գարարընա քիմնէնին [հիչ պիր շէյ տիմէկէ հագգը եօգ իսէ տէ , պա-ղըլար ճանիւի եղիյէթսիզ սուրէթտէ էօլտիւրմէքտէն իսէ , մէտէնիյեթէթէ միւֆիտ էղիյեթթլի խըտմէթլէրտէ գուլլանարագ , եաշաթմագ , տահա պիւեիւք պիր ճէզա օլաճաղընը , մա-գամը իթիրազտա , պէեան իյլէմէքտէ տիրլէր :

Բարիսին քէքէլեր մէքքէպի . — Բա-րիստէ , Սվընիւ Վիգթօր Հիւկօ նամ սօ-գագտա 10 նիւմէրօլու խանէտէ վագը քէթէլէր Գեթէլէ , Ֆրանսա մէարիֆ նաղը-րընըն մուավէնէթիյլէ , 1867 սէնէսինտէ թէէսսիս օլունմուչ , վէ Բարիս իտարէի պէլէտիյեթսի թարաֆընտան տախի , սէնէվի պիր թախսիտաթ իթասը իլէ , թէչիլիգ դըլընմըչ տըր :

Մէքթէպին միւէսսիսի պուլունան Մ. Շէրվէն էնէ , իսթիրաքէրտէսի օ-լան ուսուլի , մախտիւմիւ Մ. Արթիւր Շէրվէն իլէ , պիրատէրի Մ. Ամէտէ Շէր-վէնէ տախի էօյրէթմիչ օլուպ , պուն-լար տախի , հէր սէնէ մուայեէն պիր վագըթտա , Ֆրանսանըն պաշըճա շէ-հիրլէրինէ պիլ աղիմէ , օրալարտա տա-խի տէրպէր վիրմէքտէ տիրլէր :

Պունտան մաատա , Մ. Շէրվէն՝ ըՍ-պանիա , իթալիա , Պէլճիգա , վէ Բու-սիա հիւքիւմէթլէրի թարաֆընտան վու-գու պուլան տավէթ իւզէրինէ , մէմա-լիքի մէզպուրէնին պաղը շէհիրլէրինտէ տախի շիւպէլէր թէէսսիս իյլէմիչ տիր :

Մ. Շէրվէն , բէրէլիկին թէտավէսի իչին՝ հիչ պիր ամէլիյեաթը ճէրահիյ-եէ իճրա իթմէտիկի կիպի , աղըն ի-չինէ ալէթ վաղընա տախի իհթիեաճ կէօրմէմէքտէ տիր : Այրէթքէչ , վէ տիրգաթլը շակիրտան իչին , տէրպէր

եիկիրմի կիւն տէվամ իտէրլէր , եանի 20 կիւն շէքլէրա քէթէլէր Գեթէլէր շալ օլու , շիլեր հէր Գեթէլէր Գեթէլէր Գեթէլէր :

Պիր բէրէնին թէտավիսի ֆիեաթը 400 տէն 800 ֆրանգա գատար օլուպ , անճագ ուզուն միւտտէթ մէքթէպտէ գալմալարը իճապ իտէն շակիրտանտան 1200 , 2000 վէ 3000 ֆրանգա գատար թալէպ օլունուր :

Շակիրտան , կիճէլէրի մէքթէպտէ կէչիրմէք իսթէտիլլէրի հալտէ , օտա-սընա կէօրէ , կիւնտէ 2 , 3 վէ 4 ֆրանգ եաթագ բարասը , վէ 7 ֆրանգ տախի թաամ բարասը պաշգաճա ախզ օլու-նուր :

Ույգուսուզուրուրն քիտավիսի . — Գուրրիէ Մէտիգալ նամ հէքիւլիք ճէրի-տէսինտէ օգունտուղունանէղարէն , գա-ֆանըն հատար էֆղուն սուրէթտէ մէչ-ղուլ պուլունմասը կիպի սէպէպլէրտէն նէշաթ իտէն ույգուսուղլուղուն , էլէք-թրիգ վասըթասը իլէ թէտավիսի , պու-տէֆա , պաղը ինկիլիզ թապիպլէր թա-րաֆընտան թավսիյեթ օլունմուչ տըր :

Ատէթ խաֆիֆ պիր էլէքթրիգ ճէրէեանը , վիճուտուն գապա էթլէրի իւզէրինտէ կէզտիրլիլիքտէ , պու նէ-թիճէնին հուսուլէ կէլէճէկի , վէ ֆա-գաթ ուզուն միւտտէթ սասը իլէ , պու նէվ թէտավիսի տէվամ իյլէմէք լեա-ղըմ կէլիկի , միւմաիլէյհիւմ աթըպպա թարաֆընտան պէեան օլունուէօրիմիչ :

Մ. Բասթօրէ պիր քէքլիֆ . — Ճիւնըն պու կիւնքի նիւսիսիսինտէ Գեթէլէր իլ-լէթինին թէտավիսի հագգընտա միւսիւ Բասթօրիւն իսթիրա իյլէտիկի ուսուլ իւզէրինէ պիր պէնտ միւնտէրիճ տիր : Պու տէֆա , մատամ Ասթիէ տը վալ-սէյըր նամընտա պիր գատըն , քէնտի ըիպասը իլէ , գուտուրմուչ քէօրէքլէրէ սըրըլըպ , քէնտիսինէ գուտուղուգ կէլ-տիլքտէն սօնրա , շէ սուրէթի իլէ թէ-տավի իտիլմէսինի , Մ. Բասթօրէ թէքլիֆ իթմիչ , վէ միւմաիլէյհիւ , իս-թիրա իյլէտիկի ուսուլէ էմիլիյեթի

քեամիլէսի պուլունտուղու թագտիրտէ, եինէ պիր գատընըն հաեաթընը էօլում թէհլիքէսինէ իլգա իթմէք իսթէմէեիպ, պու թէքլիֆի բէտտ իլլէմիշ տիր :

Մամ տը վալսէյըը իսէ, թէքլիֆի-նին իւզէրինտէ իսրար իթմէքտէ, վէ Մ. տը Բասթէօրիւ գանտըրմաղա չալըշմագտա իմիշ :

Բէնկիլէրի քէֆրիգ իքմէք — Պազը ատամլարըն — կէօզլէրինտէ խարիճէն հիչ պիր գուսուր մուշահէտէ իտիլմէտիկի թագտիրտէ — պազը բէնկիլէրի ասլա կէօրէմէտիլլէրի մաալում տիր :

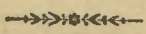
1864 սէնէսինտէ, Տօգթօր Ֆապը նամ Ֆրանսըզ թապիպին մուայեէնէ իթտիկի 1196 քիշիտէն 13 գըրմըզը, վէ 1 ի եէշիլ բէնկիլնի ֆարգ իտէմէտիլլէրի թէպէյեիւն իթմիշ տիր : 1872 սէնէսինտէ տախի, չըմէնտըֆէր մէէմուրիյնի մուայեէնէ իտիլտիրտէ, 728 քիշիտէն 42 սինին պու իլլէթէ տիւշար օլտուգլարը, վէ 1875տէ իճրա իտիլէն մուայեէնէտէ իսէ, 1050 քիշիտէն 98 նին, պազը բէնկիլէրի ֆարգ իտէմէտիլլէրի, մուշահէտէ օլունմուշ տըր : Ըսվէչին իւփսաղա շէհրի տար իւլ ֆիւնունու իսաճէկեանընտան Մ. Հօլէնկրէն, 1876 սէնէսինտէ, 2220 քիշիտէն միւրէթթէպ պիր ապէր ալայընը մուայեէնէ իթմիշ, վէ պունլարտան 11 ինին գըրմըզընը, 17 սինին եէշիլի, վէ 32 սինին տախի սայիր պազը բէնկիլէրի թէֆրիք իտէմէտիլլէրինի անլամիշ տըր :

Պու հիսապլարտան, բէնկիլէրի ֆարգ իտէմէմէք գուսուրու, վիւսաթ հիսապ իւզրէ, 100տէ 5-6 բատտէսինտէ օլտուղու, կէօրիւլմէքտէ տիր :

Շըմէնտըֆէր մէէմուրլարընըն, վէ վարօր թայիֆէլլէրինին կէօզլէրինտէ, պու նէվ պիր գուսուր պուլունտուղու հալտէ, տուրմաղա մախսուս օլան նիշանլարը կէօրէմէմէլլէրինտէն, պիւեիւք գազլար վուգուի միւլթէմէլ օլմաղա, իվրօքատա պու նէվ խըտմէթլէրտէ իս-

թիխամ օլունան ատամլարըն, գուլվէի պասարիլեէլլէրի զաեէթ տիգգաթլը սուրէթտէ մուայեէնէ իտիլմէքտէ տիր :

Տ. Գ. Գեւէկեան

Չ Ի Ն Տ Է Բ Ա Ր Ա Լ Ա Ր

Մ. Ժօրթ Գօհն թարաֆընտան պու տէֆանէշը իտիլէն «էլէն» նամ սէյեահաթնամէտէ օգունմուշ տըր :

« Չինտէ էն զիեատէ միւսթամէլ օլան բարալարտան պիրի, տէլիլի պազըր «քէլլէր օլուպ, պունլարըն պին ատէտի թագրիպա պիր սիմ մէճիտիլլէր գըյմէթինտէ տիր . պին «քէլլին ազըրլըր տէօրթ օգգաեա գարիպ տիր . Չինլիլէր «քէլլէրին տէլիլինտէն սազ բարչալարը կէշիրէրէք, թէսպիհ կիպի սիւզիւպ, ումուղլարընտա թաչըրլար, վէ պազէն տախի կէրտանլըգ միսիլու պօեուլարընա թագարլար : Պինաէն ալլէյ, պիր մէճիտիլլէր ուֆագլըգ թաչրեան պիր Չինլի, տէօրթ օգգա եիւք թաչըմագ մէճպուրիլլէրինտէ պուլունուր :

« Չինտէ ախու իթատա ալընըպ վիրիլէն պաչըճա սիմ մէպիւքեաթթ, 5 ֆրանգ գըյմէթինտէ իխրաճ օլունուպ, ախիրէն կիւմիւշիւն ֆիեաթտան տիւշմէսի իւզէրինէ, գըյմէթի 4 ֆրանգ 65 սանթիմէ թէնէզզիւլ իտէն՝Մէգսիգա քիւրլարը տըր . Չինլիլէր պունլարը տիկէր հէր նէվ մէպիւքեաթթա միւրաճճա ատտ իթտիլլէրինտէն, Մէգսիգա քիւրլարընըն Չին մէմալիլիլինին հէր ճիհէթինտէ բէվաճը վար տըր : Պու սէպէպլէ, Մէգսիգա հիւքիւլմէթի, տարպ իլլէտիկի սիմ մէպիւքեաթթըն շէքլինի թէպտիլ իթմէք նիլլէրինտէ պուլունուպ, իճրասընա տախի իպթիտար իլլէմիշ օլտուղու հալտէ, եէնի շէքլտէ քիւրլարըն Չինտէ պէյն էլ նաս գապուլի միւշքիւլթը քէսիրէեէ տիւշար օլաճաղընը անլամասը իւզէրինէ, իչպու

Թէչէպպիւսինտէն ֆէրազաթ կէլիպ ,
բէաւրլարըն երինէ էպրի շէքլ իւզրէ տար-
պընա գարար վիրմիշ տիր :

Մէմալիքի Միւճթէմիայը Ամէրիգա
հիւրիւմէթի թարաֆընտան տախի , Չին
իլէ վուգու պուլաճագ մուսալէլաթը
թիւճճարիյեէեէ մախսուս օլմագ իւզ-
րէ , պէշ ֆրանդ գըյմէթինտէ , վէ թը-
բէյո րուր նամընտա պիր նէվ սիմ մէս-
քիւքեաթ սարպ օլունմուշ իսէ տէ , բէք
ազ գապուլիյեէթ պուլմուշ տըր :

« Չին էհալիսի , գալպ ագչէլէր ի-
մալինտէ նէ գատար ութատ իսէ , գալպ
օլան մէքիւքեաթը թանըմագ խուսու-
սընտա տախի , օլ տէրէճէտէ մահիր
տիր :

« Դանթօնտա , հէր քէս , էլինէ կէ-
չէն սուլարըրն գալպ օլմատըղընա—
սէսինէ վէ աեարընա պագարագ—էմին
օլտուգտան սօնրա , զըմպա վառթատը
իլէ իւզէրինէ պիր միւհր վէ եախօտ
պիր նիշան տարպ իտէր . սուլարըր ,
պէօյլէճէ , ազ միւտտէթ զարֆընտա
էպրի շէքլէրինի դայպ իյլէտիլէրի մի-
սիլու , կիւմիւշիւն պիր միգտարըրն
զայ օլմառ սէպէպի իլէ , գըյմէթի հա-
գըգիլէրի տախի թէնէզղիւ իտէր իսէ
տէ , Չինլիլէր ինտինտէ , պիր սուլարըն
իւզէրինտէ նէ գատար չօգ միւհր վար
իսէ , օլ գատար միւթէպէր ատտ օ-
լունուր :

« Փագաթ զըմպար սուլար Չինին
չիմալ ճիհէթինտէ գապուլ օլունմանըպ ,
պունլարտան գալպ օլմանանլարըն իւզէ-
րինէ չին միւրէքքէպի սիւրիւլտիւքտէն
սօնրա , պիր միւհր վուրըմագ ատէթ-
տէն տիր : Շէօյլէ քի , պիր թիւճճարա
միւհրիւ պիր սուլար թագտիմ իտիւ-
տիլտէ , իւզէրինտէքի իսմի օգուեուպ ,
էմնիյեէթ իթտիկի հալտէ , գապուլիյ-
լէեիպ , միւհրիւն սահիպինէ էմնիյեէթի
օլմատըղը , վէ եախօտ մերգուսու թանը-
մատըր թագտիրտէ իսէ , միւհրիւ սի-
լիպ , վէ սուլարը մուսայեէնէ իթտիլտէն
սօնրա , իւզէրինէ թէքրար միւրէքքէպ

սիւրէրէք , պիննէֆս քէնտի միւհրիւնիւ
վուրուր :

« Էվրօբալըլարա աչըգ օլան շէհր-
լէրտէ վագը պանգալարտա « Դօմբրա-
տօր » նամընտա պիր մէհմուր պուլուն-
մագտա տըր : Պունուն մէհմուրիյեէթի ,
էհալի թարաֆընտան քէնտիսինէ կէօու-
թէրիլէն մէքիւքեաթըն գալպ օլուպ
օլմատըղլարընը , խապէր վիրմէք տիր :

« . . . Մուսալէլաթտա աչիլէ նա-
մընտա քիւլիչէ կիւմիւշ բարչալարը
տախի իսթիմալ օլունուր : Պու կիւմիւշ
քիւլիչէլէր աթ նայը շէքլինտէ օլուպ ,
ֆիեաթլարը իւզէրլէրինտէ մուհարրէր
տիր : Պունտան տա մաատա , հէր մա-
հէլլին քէնտինէ մախսուս « Բէլլէրի , վէ
պանթօնլարը մէվճուտ օլուպ , պունլա-
րըն գըյմէթի հէր շէհրտէ այնի մին-
վալ իւզրէ տէեիլ տիր . մէսէլա Հօնկ-
գօնկտա վագը էվրօբա պանգալարը
թարաֆընտան իխրաճ օլունան էվրա-
գը նագտիյեէ , Շանկ-Հայիտէ զաեէթ
տուն պէհա իլէ թէտալիւլ իտէր . չին-
լիլէրին « Էր քուլարընա կէլինտիլտէ ,
պունլարըն իխրաճ իտիլտիլէրի մահէլլ-
տէն երկիրմի քիլօմէթրօ ուզագտա , ք-
նալըր բըրուր « Էրաբէլարըն , եանի ,
մուսալէլաթը թիւճճարիյեէտէ գապուլ
օլունմատըղլարընը , պէեան իթմէլի-
եիլ : »

Ա. Յ. Թ.

ՈՒՆՈՒՄ ՎԷ ՖԻՆՈՒՆ

1884 ՍԵՆԷՍԻ

(Ուսմ վէ ֆեանան ռօֆուտ նալըր ելէ
իճմալը ազվալ)

Ա. ԱՅԻՄԻ ԱՐՁԻՅԵՆ

Մէքէնիմիլ պուլունան քիւրրէի
զէմին , միւրուր իտէն 1884 սէնէսի զար-
ֆընտա ալայիմի արգիյեէ սէպէպիլլէ
խայլիճէ զէտէլէնմիշ տիր :

Գրագրութեան ճեպարեան «Ներքին» օրաթիւն

Սօնտ պողազը ճիվարընտա քիւրքէի արդըն Գրագրութեան «Ներքին» մէվճուտ օլտուղու, պունտան՝ թաղրիպա 3 սէնէ էվվէլ, Մ. Վէրպէք նամ ալիմ թարաֆընտան պէեան օլունմուշ իտի : Գրագրութեան ճեղքրէտի, վէ մէղքիւր ճեղքրէտէ վազը պիր գաշ եանար տաղլար պու էրբէրէն իւզէրինտէ պուլունտուղարընտան, մատէնլէր թութուշտուգտա, հասըլ օլան տիւման վէ պուխարըն, հարէեթի որլ վէ Կէնլ Ներքին հուսուլէ կէթրիպ, մէղքիւր եանար տաղլարըն աչըգ օլան աղըլարընտան տիշարը բիւսկիւրտիւքլէրի զանն օլունմուշ տըր :

1880 տէն 1883 է գատար, Սօնտ պողազընտա պիր չօգ տէֆալար հարէթէթի արգ վուգու պուլմուշ իտի :

ՄէնԱՅի ՌԻՄ ՌԻՄԻՅԵՆ ՆՍՄԸՆԱ
ԹէՇԵՊՊԻԻՍԱԹ

1884 սէնէսի զարֆընտա, մէնաֆիլի ումուլիյէտի մուճիպ օլաճագ թէչէպպիւսաթը ճէսիմէտէ պուլունտուլմաեղպ, անճագ, քիւշատլարընա էվվէլճէ պաշլանըմըլ օլան Սմէրիգատա վազը «Բանամ», վէ եունանտա վազը «Գօրինթ» գանալլարընըն ամէլիյեաթը հաֆրիյէտի սիսէ տէվամ օլընմըլ տըր : Գօրինթ գանալլընըն քիւշատլարտա ֆէննի միւշքիւլաթ մէվճուտ օլմատըղընտան, մէսարիֆի իչին՝ վուգու պուլան թախմինտէն զիեատէ պիր մէպլաղա ինթիեաճ կէօրիւլէ պիլէ, մուվաֆֆագըլյէթլէրէսիտէի խաթթը խիթամ օլաճաղը գավիէն զանն օլունմագտա տըր :

Պագաթ, Բանամ գանալլընըն ամէլիյեաթընտա խայլի միւշքիւլաթա թէսատիւֆ իտիլիշ տիր . էզճիւմլէ, Շակրէ նէհրինին սուլարընըն մէճրարընըն թէպտիլի մէսէլէսի միւհէնտիլէր պէյինտէ խայլի գըլ ու գալը մուճիպ օլուպ, պաղըլար եաղմուր վազթընտա սուլարըն իսթիապընա քեաֆի, պիր գաշ միլեար մէթրօ ճէսամէթիտէ պիր հավուլ ինչասընը, վէ պաղըլար տախի նէհ-

րի մէղքիւր մէճրանըն գանալըն տէնիլէ գարիպ օլան գըսմընա կէթրիլմէսինի թավսիյէտէ իլլէմէքտէ պուլունմուշար տըր :

Սմէրիգատա վազը Նիգարակուս նամ կէօլտէն Աթլանթիգ վէ Բասիֆիգ օգէանօլարընա պիր գանալ քիւշատը տախի, թասիմ իտիլմէքտէ օլուպ, պու պապտէ Մէմալիքի Միւճթէմիայը Ամէրիգա, վէ Նիգարակուս ճիւմհուրիյէթլէրի պէյինտէ ճէրէեան իտէն միւշաքէրաթ, մաղհարը մուվաֆֆագըլյէթ օլմուշ, վէ թարաֆէյն միեանէսիտէ մուգավէլէնամէլէր տախի ագտ իտիլիշ տիր :

Սայէի մանամուրէթվայէի հաղրէթի Բատիշահիտէ, Մէմալիքի Մահրուսէի Շահանէտէ տախի, կէչէն 1884 սէնէսի զարֆընտա, վիլաեաթտա թուրուգ ու մէսպիրին ինչասընա քէմալի կէրմի իւզըն տէվամ օլունուպ, պու եիւզտէն հիւսնի սէմէրէլէր կէօրիւլէկէլտիկի միսիլու, Տէրիսատէթտէ տախի, Տէրգօս սուեունուն Պէյօղլու վէ Պօղաղիչինէ կէթրիլմէսի ամէլիյեաթը խիթամբէղիր օլմուշ, վէ գարիպէն ինթիեաճը էհալիեէ քիւշատը, միւսամմէմ պուլունմուշ տըր :

ԻԼՄԻ ԹԸՊՊ

Գուտուղ իլլէթի իւզէրինէ, շիմտիեէ գատար, բէք սաթհի սուրէթտէ օլարագ, վուգու պուլան թէհարրիեաթը իլմիյէտէն, պիւեիւք պիր սէմէրէ կէօրիւլմէսիպ, թավսիյէտէ օլունան մուլէճաթ, իլլէթի մէղքիւրուն տէֆինէ խրամէթ իտէմէմէքտէ պուլունտուղարը թագտիրտէ, 1884 սէնէսի զարֆընտա, Մ. Բասթէօր նամ Պրանսալը քիմեաքէր վէ թապիպ թարաֆընտան իճրա իտիլէն թէտղըգաթը ճէտիտէ նէթիճէսիտէ, բէք պիւեիւք մուհասէնաթ զահիր օլմուշ տըր : Շէօյլէ քի, միւմաիլէյն Մ. Բասթէօր, գուտուղ իլլէթիինն գուհուրիտէն սօնրա թէտալիսինէ չա-

լըշըմագտան իսէ, էսպապը զուհուրի-
նին տէֆի չարէսի տիւշիւնիւմէսի է-
հէմմիյեթիին հիսս իտիպ, պու պապ-
տէ եհնի պիր նէվ աչը իճատ իթմիշ
տիր: Պինաէն ալէյհ, պունտան պէօյլէ
չօճուղլար՝ շիշէք իլլէթինէ գարչը ա-
չը իտիլաիքլէրի միսիլու, քէօրէքլէրին
տախի Գոստուղա գարչը աչը իտիլ-
մէլէրի միւմքին օլապիլէճէք տիր:

Գոստուղա գոլտուրմուշ քէօ-
րէքլէրին ըսըրմասընտան իլէրի կէլտի-
տիկի մասալիւմ տիւր. գոլտուրմուշպիր
քէօրէքլին մահէլլէ տախիլինտէ պուլու-
նան պիր չօգ քէլպլէրի ըսըրտըգտան
սօնրա, շէհրին էթրաֆընը, վէ հաթ-
թա հէմ ճիւլար պուլունան գարիյեթ
վէ գասապալարը տախի տօլաչարագ,
շէհրին հէր թարաֆընտա Գոստուղ իլլէ-
թինին եանըմասընա սէպէպ օլտուղու,
վէ պու եիւզտէն բէք չօգ գաղալար
զուհուրա կէլտիկի, էքսէր տէֆա կէօ-
րիւմիւշ տիր:

Գոստուղ իլլէթի, քէլպլէրտէ պէշ
կիւնտէն զիեատէ տէվամ իտէմէեիպ,
նիհանէթ գոլտուրմուշ օլան քէլպին
էօլմէսինի միւնթիճ օլուր իսէ տէ, ին-
սանլարտա, պիր, կքի, վէ հաթթա իւշ
վէ տէօրթ սէնէ տէվամ իտէպիլիր: Մ.
Բասաթէօրիւն իխթիրաքէրաէսի օլան
ուսուլ իլէ, քէլպլէրին ճիւմէսի աչը ի-
տիլտիկի հալտէ, ինսանլար իչին, ար-
թըգ գոլտուղ իլլէթինտէն հիշ պիր
գօրգու գալմանեաճաղը աչիքեար օլուպ,
անճագ պու խուսուսուն իճրասընա թէ-
շէպպիւս իտիլինճէեթ գատար, վուգու
պուլաճագ գաղալարտա տախի, եինէ
ուշ էֆիլէ սուրէթի իլէ, իլլէթին թախ-
ֆիֆինէ խայլի խըտմէթ իտիլէպիլէճէք
տիր:

Ս Է Յ Ե Ա Հ Ա Թ Լ Ա Ր

1884 սէնէսի զարֆընտա, վուգու
պուլան սէյեահաթլար միեանընտա
ճօղրաֆիա նօղթաի նազարը իլէ է-
հէմմիյեթիիսի, Աֆրիգատա՝ Մ. Սա-

վօրնեան տը Պրացցա իլէ Մ. Սթանլէյին
իճրա իլլէտիքլէրի սէյեահաթ տըր:

Մ. տը Պրացցա, իշպու սէյեահաթըն
իճրասընը 1882 սէնէսի խիթամընա
տօղրու թասապուր իտիպ, հէնուղ
թէտարիքեաթ իլէ մէշղուլ կքէն, բա-
ղըիպի Մ. Սթանլէյ, քիմսէեթ խապէր
վիրմէքսիզին, Աֆրիգատա աղիմէթլէ,
նիարի հէվալիսինէ իւշ գօլ թէտըգա-
թը իլմիյեթ ճէմիյեթլէրի իրսալ իլլէ-
միշ իսէ տէ, պու ճէմիյեթլէր, Գօն-
կօ ճիվարընտա էճնէպիլէր իչին պիւա
միւշքիլաթ սէյեահաթ իտիլէպիլէճէք
պիր թարիգ պուլմուղա մուվաֆֆագ
օլամամըչար տըր:

Մ. տը Պրացցանըն Գօնկօեա իւք
սէյեահաթը 1883 սէնէսիին իւք պլա-
րընտա վուգու պուլուպ, միւմաիլէյհ,
Օկուէ նէհրի սէվահիլինտէ պուլունան
գապիլլէր հիւքմտարլարը իլէ մուգա-
վէլէնամէլէր ագու իլլէտիքտէն սօնրա,
մէմալիքին հէր թարաֆընը թէֆթիշ
իթմիշ, վէ սէյրի սէֆաինին թէսհիլի
զըմընտա, նէհրլէր իւզէրինտէն պիր
թարիգ տախի, քէշֆ իլլէմիշ տիր:

Տէնիգ իւզէրինտէ տախի, Մ. Միւն-
էտուարտսըն թահթը նէզարէթինտէ օ-
լարագ, Թալլա՝ վէ Թալլայեթօր նամ սէ-
ֆինէլէրին իճրա իլլէտիքլէրի սէյեա-
հաթը զիքր իթմէգ իսէք, պիւեիւք պիր
հագգաղըգ իթմիշ օլուրուգ:

Պու վարօրլար, աթլանթիգ օ-
գէանօսունտա տէնիպին ալթընտա
պուլունան նէպաթաթ վէ հայլանա-
թըն թահարրիսինէ մէէմուր իտիլմիշ
օլուպ, «Թրավայեթօր», սարլա՝ նամ տէ-
նիգ նէպաթաթընը արամագլա մէշ-
ղուլ օլտուղու հալտէ, Թալլիգման վա-
բօրու, Աֆրիգա սէվահիլինի տօլաչըպ,
Սէնէկալը վէ վէր նամ պըրուսու վէ
անտէն տախի, Գանարի վէ Ասօր ա-
տալարընը զիեարէթ իթմիշ տիր:

Թրավայեթօր վարօրու, էսնայի սէյ-
եահաթընտա, տէնիգ եիւզիւնտէ, էս-

նապը Հաղզըն թօբրագ իշինտէ տախի պալըգ հասըլ իթմէկէ գատիր օլտուղուննա իթիման իթտիկինի պէեան իլէ, մէրգումէ- եէ՛ կէթիրտիկի պալըզարը իրթէսի կիւն բիշիրիպ, էօլէ թասամը օլմագ իւզրէ էթմէք իլէ պէրապէր թարլաեա կէթիրմէսինի թէնպիւհ իյլէտի : Ծագաթ, իրթէսի կիւն, գարը, պալըզարը բիշիրիպ քէնտի եէ- տիրտէն սօնրա, գօճասընա պիր ազ ուն չօրպասը կէօթիրտի :

Հէրիֆ պունու կէօրիւնճէ :

— Գարը, պալըզար նէրէտէ — տէյու սիւալ իթտի :

— Նասըլ պալըգ . . . : Հանկը պալըգ օ :

— Տիւն թարլատան չըգարտըղըմ պա- լըզար :

— Գօճա, ազընա խըֆֆէթ մի կէլիշչ նէ օլմուչտուն . նէ սէն պալըգ կէթիրտին, վէ նէ տէ պէն կէօրտիւմ :

Հէրիֆ, պունու իշիթտիրտէ, հիտ- տէթլէ սօբաեը ալըպ զէվճէսինէ շիտ- տէթլի սուրէթտէ տաեագ չէքմէկէ պաշ- լատըղընտան, գարը, «իմտատ, իմտատ» պաղըրարագ, եագընտա պուլունան տի- կէր թարլալարա գաշտը : Վէ նիհաեէթ պիր գաշ չիֆթճիլէր եէթիշիպ հէրիֆի թութտուլար իսէ տէ, մէրգում :

— Պրագըն շու ինսաֆսըզ գարըրը տա- եագ ալթընտա կէպէրթէեիմ . պալըզա- րըմը եէսին տէ պիր տէ պանա չըլտըր- մըլ տէսին . . . — տէյու հայգըրմագտա իտի :

Զիֆթճիլէր գարըեա մէրգումուն նա- սըլ պալըգ իսթէտիկինի սիւալ իթտիլէր :

— Ալլանհ աշընա — տէյու ճէվապ վիր- տի մէրգումէ — թուլուն, պաղլաեըն, չըլ- տըրմըլ . . . պէնի էօլտիրէնճէք տիր . պա- լըզարը նէրէտէն պուլտուղունու սիւալ իտին :

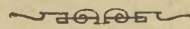
— Թարլատան պուլտում, թօբրագըն ալթընտան չըգարտըլ — տէյու հայգըրտը եինէ էօթէտէն հէրիֆ :

Պունուն իւղէրինէ, ճիւմլէ հաղըրուն — էյվանհ, գարըսընըն հագըր վար . սա- հիկէն ազընտ խըֆֆէթ կէլմիշ — տէյէ- րէք, վէ մէրգումու տիվանէ ատտ իտէ- րէք, իր իլէ աղաճա պաղլեըպ, ազամ օլտուգտա հէր քէս խանէսինէ կիթտիլէր : Եալընըզ գալտըզլարընտա, գարը զէվճի-

նին եանընա կիտիպ, տէտի քի :

— Նասըլ գարըլարըն պէլասընտան գօրգամպմըսըն . իշթէ պու էն ուֆագ պիր նիւմունէսի տիր :

Հէրիֆ րէճա իլէ, «Աման . Ալլահ աշ- գընա, գարը, շու իրէրի չէպիվէր, պէ- նի շու պէլատան գուրթար . անտ օլտուն քի, պունտան պէօլէ գարըլարըն պէլա- սընտան գուրթուլմագ իշին հէր կիւն տուա իտէճէկիւմ» — ճէվապընը վէրտի :

ԷՏԵՊԻՅԵԱԹ

—

ԽԱԹԻՐԷԼԷՐ

—

Ա.

Կէնճ պիր չօճուգ իտիմ . . . վալիտէմին աղուշու մատերանէսինտէն ալթըլմարը, տիւնեատա՝ կիւլմէք վէ կիւլտիւրմէք, սէվէք վէ սէվիլմէք, էյլէնմէք վէ էյ- լէնտիրմէքտէն պաշգա մէշաղիլ պուլուն- տուղունու հէնուզ թանըմարը իտիմ :

Քէտէր վէ թասաեը նէ հիսս իթմիշ, վէ նէ տէ պաշգալարընըն հիսս իթտիկինին ֆարգընա վարմըլ իտիմ : Մէսնտ իտիմ . Ծագաթ պու մէսուտիյեթին նագարըմտա զէրրէ գատար գըյմէթի եօգ իտի . . . չուն- քի տիւնեատա մէսուտիյեթտէն պաշգա պիր հալ մէվճուտ օլտուղունու թասապվուր իտէմէզ իտիմ :

Օ՛ մնթլու կիւնլէրտէ, եալընըզ պիր կիւն, շարգըլար իլէ պէնի էյլէնտիրէն պիր գանարիանըն վէֆաթը իւզէրինէ, իլք տէֆա օլարագ, կէօղիւմտէն իքի տամլա եաշ աղտըղընը տէրլսաթըր իտի- եօրում . . . :

Բ.

Տէլիգանլը օլտում . կէնճ գըզլարըն շարգըլարը, էօլէն գանարիանըն աճըսընը չաբուգ ունութտուրտուլար . . . հաեաթ- տա՝ չօճուգլուղուն պիկիւնահ էյլէնճէլէ- րինտէն պաշգա էյլէնճէլէր պուլունտու- ղունու անլատըմ . . . քէնտիմի պու էյ- լէնճէլէրէ վիրտիմ . . . , պասաէի աշըր սօն գաթրասընա գատար նուշ իթտիմ . . . մէճալիմ գալմատը . . . ֆագաթ, հալէա աշգ ու մուհապպէթ արամագտա . . .

սէվմէք վէ սէվիւմէք իսթէմէքտէ իտիմ . . .
 Պու սէրխօշուդ կիւնկէրինտէ , պիր կիւն , սէֆահէթ արգատաշարըմըն պէնի պրազըպ կիթտիքէրինի , քէտէր վաղթընտա՝ պէնի սէվէնկէրտէն եանըմտա քիմսէ գալմատըղընը կէօրիւպ , հէօնկիւր հէօնկիւր աղատըղըմը հալէա տէրխաթըր իտիեօրում :

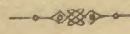
Գ.

Պու կիւն էօմր նէրտիւպանընըն սօն գատէմկէրինէ աեադ պասմըշ , պիր իսթիեարըմ :

Տէլիգանըլըգտա օտամը թէշէին իտէն գատըն րէսիմէրինի . . . սէֆահէթ էօմրիւնիւն պիւճիւմէ եապիեարընը տէֆիթմիշ . . . օլ միւտհիշ էօմրիւ գընուլմադ իշին հէր շէյի ֆէտա իյլէմիշիմ . . . : Պանա տօթ օլմագ իւզրէ , եինէ , եալընըղ , թալանտան ասըլը օլան գաֆէսին իշինտէ պիր գանարիա պուլունմագտա օլուպ , անճագ սրա սըրա անըն շարգըլարը իլէ տէրտէլիմի ունուլպպիւմէքտէեիմ :

Ֆագաթ , շիմտի , տէլիգանըլըգ պէլասը օլան աղըլարը վէ սըզըլարը հիսս իթտիքճէ . . . վաղթը իլէ հիսսուդ բարալար խարճամըշ օլտուլում հալտէ , շիմտի հիսս իլէ քէնտիմէ եթիշէմէտիկիմի կէօրտիւքճէ . . . հէր կիւն աղաեօրում :

Տէլիգանըլար . սիղ տէ պիր կիւն պէնիմ կիպի իսթիեար օլաճագընըղը ունուլմաեըն :

Հ Ի Ք Ե Ն Ա Յ Ա Ռ Ը Մ Ի Ի Ն Թ Է Խ Ի Պ Է

(Օսմանը թէաթրօունուն էն մահիր գօմիլէրինտէն Ա. Ֆէհիմ էֆէնտի թարաֆընտան իրսալ օլունմըշ տըր .)

Տէվլէթ տիւշկիւնիւ օլան ատէմին պիրի , պիր զէնկին խանէսինէ կիտիպ , սէօղ արասընտա ,

— էֆէնտի , պէն շիմտի շուրատա տիւշիւպ էօլտէմ նէ եարար իտինիղ — տէյու սիւալ իթմիշ :

— Նէ եարաճագըղ . քէֆինլէր կէօմտիւրիւր իտիք :

— Աման , էֆէնտիմ , պէն էօլիւրսէմ

քէֆին իսթէմէմ , օնա վիրէճէկինիղ բարաեր սաղ իքէն վիրսէնիղ տէ , սըրթըմա կէօմլէք եարսամ :

Գօղ հէլլասը եէմէքտէ օլան պիր քէքէմէ իլէ , ահըպպասընտան պիր զաթ պէյնինտէ մուհավէրէ .

— էֆէնտի . նէ եէեօրսունուդ :

— Գօ . . . գօղ հէլլասը :

Դարըսընըն հէր թալէպինի իճրատան օսանըպ պըզմըշ օլան պիր գօճա , պիր կիւն զէվճէսի , եինէ ,

— էկէր պանա իսթիւ թիւլիւ պիր շապգա ալմագսան , սէնի թէրք իտէր պրազըր կիտէրիմ — տէտիկինտէ ,

— Շիմտիեէ գատար հէր թալէպինի իճրա իթտիմ , իգապընտան գուրթուլամատըմ . պարի պու տէֆա շապգաեը ալմաեըմ տա , պէն տէ գուրթուլաեըմ , սէն տէ . . . : — ճէվապընը վիրմիշ :

Հէրիֆին պիրի օղունու սէյեահաթա եօլար իքէն , հէր թէտարիքինի կէօրիւպ , եասարգ ալմագ :

Չօճուդ — Պապա , եաստըղըմ եօզ , ազամարը եաթար իսէմ , պաշըմը նէ իւսթիւնէ գօհաեըմ — տէյու սիւալ իթտիկինտէ , պապասը ,

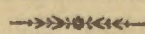
— Օղուն , էլպիսէլէրինին իւսթիւնէ գօյ քի , խըրսըզար շալմասըն — տէմիշ :

Չէրչճինին պիրի , հէր քէա իլէ թէրպիլէսիզճէ մուսալէլէտէ պուլունուր իմիշ Միւշթէրիլէրինտէն պիրի , պիր կիւն ,

— Այ օղուլ , սէնտէ հիշ թէրպիլյէե եօզ մու — տէտիքտէ , շէրչճի , ալմագ իսթտիկի պիր մալտէն պուլունուպ պուլունմատըղընը սիւալ իտիեօր զանն իտէն — Գուլումտա էօյլէ շէյ եօզ տուր — տէյու ճէվապ վիրմիշ :

րէք :

միւրջէխանէսիննէ կիտէր... (Եկեմօյնէնէ) եւ-
լընը տէյիւ հն, վալիտէսի իլէ պէրապէր-
վալիտէսի էօյլէ վազթը միւրջէնին գարու-
սունա գատար կէօթիւրիւպ պրազըր, վէ
ազչամ եիննէ կիտիպ ալըր կէլիւր... Ին-
չանլըմ տէօրթ-պէշ սասաթ օրատա եալը-
նըզնա րէսիմ եարմազլա մէշղուլ օլուր...
Են մուզիգաեա օլան իսթիտատը... Ա՛հ
էվլէնիւրսէմ խանէմտէ մուզիգաեա սու-
րէթի ֆէվպէլատէտէ էհէմիլիէթ վիւրիւէ-
ճէք... զէվճէմ հէր ազչամ Լէ Գիւշ Գի-
Մօնօթիւր նամ նազմէեի չալաճագ տըր...
(Գիւշիւր նազմէի չալըր՝ ազչամ) պէօյլէ
կիւրէլ պիւր նազմէի, Ինչանլըմ օ մինի
մինի էլլէրի իլէ բիանօտա չալար իսէ,
տիյնէմէմէք միւրքին մի, էֆէնտիւ...
(Գիւշիւր Գի Մօնօթիւր) միւրքին մի:

(Տօրօր) Ա՛հ, ազ գալտը ունսթու-
եօրտոււմ... կէլտիւրէրի վազըթ նութզըմա
նմսըլ պաշաեաճաղըմ... էվլէլա էլպի-
սէմէ թէզնիւնաթըմա տիգաթ իթմէլի...
(այնէեէ պօթօր — էօթօր) հիւմ հիւմ...
(չապօսը էլպէ սէլմ զիւր) «Միւսիւ...»
միւսիւ թաապիւրի բէք սօլուր գաշըեօր...
(Եկեմ սէլմ զիւր) «Ազիզիւ միւսիւ...»
ազիզիւ միւսիւ սըֆաթը տա թէքիլֆօսիլ-
լիկի իմա իտէր. ազիզիւ միւսիւ, լութ-
ֆէն բալթօմու վիւսէնիլ աճ կիպի պիւր
շէյ. «սէվկիւրիւ գալըն բէտէրիւմ»...
ֆազաթ պաշար պաշլամազ բէնտիսիննէ
գալըն բէտէր տէնիլիւր մի եա. գալըն բէ-
տէր թաապիւրիւնի նութգուր սօնունա սազ-
լամալը... կիւեա քի էվլէլ գալըն բէ-
տէրիւմ տէյիւ տիւր տէ, սօնրատան օլու-
եօր կիպի... Զաթէն պու նութգուր գա-
եըն բէտէրիւմ օլուն տէյու իրատ իթմէ-
եօրմուեոււմ... «միւսթագպէլտէ գալըն
բէտէրիւմ օլաճագ ազիզիւ միւսիւ» սը-
ֆաթը նասըլ... Իյի... Իյի տէեիլ մի եա.
... Իյի ամմա ուզուն. բէք ուզուն. Ա-
ման Եարէպպի, գալըն բէտէրիւմ իթթապ
իթթիկիմտէ վիւրիւէճէք պիւր իսմ եօզ մու.
նէ տիմէլի... Հիշ պիւր շէյ տիմէսէմ.
... նութգոււմու պիւր սըֆաթ վիւրէրէք պաշ-
լամասամ նէ օլուր... բէք տէ միւնաթի-
պէթ ալմազ տէեիլ. գըզարըպ պօզարա-
րագ «Աֆվ իտէրսինիլ... հիսս իթ... իկիմ
հէեէճան... պէօյլէ պիւր կիւնտէ... քէ-

րիմէնիլ մատմազէլ իլէ... ազտը իզտի-
վաճ իյլէմէք արղոււմուն գապուլիւնտէն
տօլայը... Հասըլ օլան մէսէրէթ վէ մէմ-
նունիլիէթիւմ... սիզէ օլան ըրաեէթ վէ
հիւրմէթիւմ... նն...» ֆիւլան տէր ի-
չինտէն չըգարըմ վէսէլամ... պու արա-
տա գալըն բէտէրիւմ իլէ էօրիւշիւրիւզ...
գալըն վալիտէմ պիւր ազ ալլար... —Ա՛հ
գալըն վալիտէմ մութլագ պիւր ազ ալլամալը
տըր քի, պու իշ սըրասընա կիւրսին... :

Տիւշիւնտիւքճէ թօհաֆըմա կիտիեօր.
պէնիւմ կիպի պէքեարըլըպ գարար գըլմըշ
օլան պիւր տէլիգանլը, թէպտիլի ֆիքը ի-
տէրէք էվլէնմէկէ չըզըլմագ... օլուր շէյ-
լէրտէն տէեիլ իտի... Օլուր շէյ տէեիլ
իտի ամմա, օլտու... էօմը իշթէ պէօյլէ
տիւր. էվլի ատամլարըն խանէսիննէ կիտիպ
կէլտիւքճէ... Ինսան նիհասէթ բէնտիսի
տէ... էվլէնմէկէ գարար վիւրիւր: Պէօյլէ
շէյլէր էքսէրիա հիշ խաթըրմըզտան
կէչիւրմէտիկիմիլ վազըթլարտա վուզու
պուլուրլար:

Մէսէլա, պիւր սօրէեէ տավէթ օլու-
նուրսունուլ, աեագ օեոււնունտան սօնրա,
եօրուլուր, կիտէր (սա ըրօթա պօլունան
գօլնուլուն եանըպ վօթ սանթիլիէեէ կէօ-
թիւր) ըասթ կէլտիկիւնիլ իլք սանտալիյ-
եէնին իւզէրիննէ տիւշիւրսինիլ... (Գի-
շէրէ օլուր) ... պիւր տէ պագարսընըզ
քի խանէ սահիպէսի տէ, եանընըզտա օ-
թուրուեօր:

(Գիւշիւր Գիւր օլուր) — (Գալըն սէ-
նէ իլէ.)

—Նասըլ, միւսիւ Ֆրէտէրիք, տահա
էվլէնմէկէ գարար վիւրմէտիւնիլ մի... :

(Գիւրսըլ — Իլիւր), սանթիլիէեէ կէլիւր)

—Տօղրուսու, մատամ, էվլէնմէք խաթ-
ըրմտան ասլա կէշմէքտէ տէեիլ տիւր:

(Եկեմ գօլնուլա վօթիւ, վէ սանթիլիէեէ
իլիւրսըն գապար պօ սօրէիլէ Գիւրսըլ:

—Փագաթ սիզին կիպի սինիսինի ալմըշ)
պիւր ատամ արթըգ պէքեար գալամալ:

— (Կիւշիւր) Սինիսինի անմըշ մը, մա-
տամ... սինիսինի անմըշ մը:

—էօյլէ եա, միւսիւ, գըրգ եալընտա-
սընըլ:

—Ա՛հ, խալըր, մատամ... օլսա օլսա
հէնուլ օթուլ տօգուլ կալընտա վէ իքի
այլըլ...

—Սըհէթիւնիլ տէ բէք գուլվէթլի տէ-
իլի:

—(Գոսլէնէն եօսեալքէրէր) Հիւմ . . . ափով
իտէրսինիզ . . . մատամ . . .

—Նաստալըզ սաղըզ ինսան իչին ,
խասթա տիւշէրսէնիզ , պաղմազ իչին եւ-
նընըզտա սիղէ գուլ դուրպան օլան ճի-
կէրբարէ պիր զէվճինիզ պուլունմազ իսէ ,
հալինիզ նէրէեէ վարըր . . . սէօղիւմիւ
տիյնէեին . . . մէսուտ օլուպ , էօմրիւնիւզ
օլտուգճա պանա տուա իտէճէքսինիզ . . .
կէնճ վէ կիւզէլ պիր զըզ վար , նէզաքէթ վէ
լէթաֆէթի եէրինտէ . . . հիւսնի ախլէազ
վէ թէրպիյնէսի քէմալինէ . . . մուզիգա-
տա , շարզը օգուճազտա եէքտա . . . հէմ
տէ 60 պին Ֆրանզ սէրվէթ իլէ . . . էօլ-
տիւքլէրինտէ միրասլարընա զօնուլաճազ
ղահէթ զէնկին վէ զաեթ միւսինն իբի
տէ ամուճասը վար . . .

(Գալբու , Բալիէ սեփաք էլէ , վե եհալէե
իլիսալէն) , էվլէթ , սէօղիւմտէ զէրրէ գա-
տար խիւաֆ հօզ տըր . . . իբի ամճալարը
կէօրտիւմ . . . միւսինն , բէք միւսինն . . .
տիւշմէլէրինէ բէք ազ գալմըլ օլմուշ
արմուտա պէնզեր բիր իթիեարըր :

Իշթէ , ային իճրասընա մախսուս օլան
պու սիեաճ էլպիսէլէրի կիլինմէմին , վէ
պուրաեա կէլիպ , սապըզ նասըր հէքիմի
միւսիւ Սէզար Պօտիչօնու պէքլէմէմին սէ-
պէպի :—Գայըն բէտէրիմին էսկի . . . սա-
նաթը նասըրճըլըզ օլուպ , սէրվէթինի
պու . . . սանաթ սահէսինտէ գազանմըլ տըր
Շիմտի ինանմաեքպ , ճպու նասըլ օլուր »
տէյի սիւալ իտէճէքսինիզ : էվլէթ , օլուր
հէմ բէք էյի օլուր . . . օլամտեաճազ նէսի
վար . բէք թապիի պիր մասլազտթ . . .

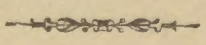
Գայըն բէտէրիմին միւշթէրիլէրի պիւ-
թիւն պիւեիւք ատամլար , բրէնսլէր , պան-
բէրլէր իտիլէր . . . — Սապահլարը երբէն-
ճէ կիտէր , նասըրլարընա պագար իտի :
—Միւշթէրիլէրի քէնտինտէն առա չէ-
քինմէեիպ , սէօղլէրինէ տէվամ իթտիք-
լէրինտէն . . . բօլիթիգա էսրարընը , պօր-
սա հավատիւլէրինի հէր քէստէն էվլէլ ի-
չիտիր . . . աիշարը չըգտըղը կիպի եավաշ-
ճա տէֆթէրինէ գայտ իտէր , վէ տօղրու
պօրսաեա գօղուպ , սարրաֆընա . . . (Ել-
սեթ սեփա էլէ) Ապանեօլ ագսիօնլարընը
սանթ . . . Ավթրիա էսհամը ալ . . . չանբուզ
չանբուզ . . . տէյի պաղըրըր իտի : Պէշ սէ-
նէ պէօլլէճէ տէվամ իթտիքտէն սօնրա ,

Պուժիվալտա եաղըզ պիր իսանէ իլէ 20
պին Ֆրանզ տա իրատ սահիպի օլմուշ
տըր . . . (Աեփալընը կէօթէրի) Պու գա-
տար աշաղտան պաշլաեարապ , էօլլէ եիւք-
սէք պիր մէրթէպէեէ վասըլ օլմագ . իլթէ
չալըճանըն միւքեաֆաթը : (Գոսլէնէն Պէ
սեփա էլէ) : Իշթէ զայրէթին սէմէրէսի :
(Սեփալ իլէպիլէպի) : Պագաթ հալէն կէլ-
մէեօրլար :

Օսանըեօրում , սըզըլըեօրում , ճանըմ
աղըղմա կէլիեօր հն . . . վագըթ կէչ-
տիքճէ , սիւսիւմ պօղըլուեօր , թէզէի-
նաթըմտա էսկի թաղէլիք գալմաեօր . . .
պուրաեա կէլտիկիմտէ էլպիսէլէրիմ բա-
րըլ բարըլ բարլամազտա իտի . . . շիւպհէ-
սիղ շիմտի բարլամազտոտ տէեիլիմ . (այլե-
եէ պօթար) խուսուսիլլէ շուրտա պօյնուճտա
պիր թօվլու իյնէսի վար քի , էկէր եի-
կիրմի տագըզա տահա տաեանըրսա պիւ-
եիւք միւճիղէ . . . (կէօլլէնէն եփալընը պի-
ղէթիլ) շուրտա գօբմուշ պիր կօբճամ վար ,
եէրինէ պիր թօվլու իյնէսի կէչիրտիմ . . .
Ա՛հ պիր կօբչա գօբար իսէ , մալի դաշա
օլաճազընը քիմ պիլիլ : Պիր տէֆա պիր
կօբճանըն մալի պանա 345 Ֆրանզա օլ-
տու իտի . . . — (Սահիլէն էօնէսե քօլըրս կէլիլ)
հիքեայէսի բէք թօհնաֆ . . . պիր բազար
կիւնիւ իտի . . . գալէմ միւմէյիթիմիլին
խանէսինէ թաամա կիլթմէք իւզրէ , սիւս-
լէնմէքտէ իտիմ . . . պիր ազ կէճ գալմըլ
օլտուղուճտան աճէլէ իթմէքտէ իքէն . . .
(եփալընը պիւղէթիլ) պիր տէ . . . դրապ . . .
կօբճամ սըչրամանըն մը :

Նէ իսէ , արաեքպ պուլտում . . . ամմա
եանընտա նէ իյնէ վար իտի , նէ տէ իք-
լիք . . . խօշ օլսա տա իչէ եարաեաճազ
տէյիլ իտի են . . . ճանըմ սըզըլարագ
տիւշիւնիւպ թաշընմազտա իքէն , գօմշուճ
զըզ . . . (Ելեղէսե էլէ) գօմշուճ օլան զա-
եէթ տիւպէր պիր զըզ . . . (պիլի քօթէթ
պիւղէսեթիս սօնրա) պուստան էօթէսինի
անլաթմագ ուղուն օլուր . . . նիհաեէթ
աղչամ օլտուզտա հիսապա պագտըմ քի
345 Ֆրանզ խարճամըլըմ . . . գօբան պիր
կօբճանըն մալի գաշա օլաճազընը քիմ
պիլիլ տիմէմին սէպէպի իշթէ պու իտի :

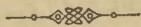
(Տէվաթ)

Շ Է Ր Ա Յ Ի Թ

Ճիհան, հաֆթատա պիր անֆա, Բազար կիւնիւ թարիխիլէ ճումնաա իրթէսինտէն նէշր օլունուր: Պէհէր ճիւզիւնիւն ֆիհաթը 60 բարա տըր:

Պունտան մնատա, Զունվար, Ապրիլ, Յուլիս, վէ Հոկտեմբեր այլարը իշինտէ, 24 սահիֆէտէն միւրէթթէպ մուսավ վէր պիրէր ըիսպէ նէշր օլունաճազ, վէ պու ըիսպէլէր 3էր զրուշա ֆիրուսթ օլունաճազ տըր:

Ա Պ Օ Ն Է Պ Է Տ Է Լ Ի

Իսթանպուլ իջին

Սէնէլիբ (52 նիւսիտէ, վէ 4 մուսավէր նիւսիտէ) 80 Ղրշ.
Ալթը այ (26 նիւսիտէ վէ 2 մուսավէր նիւսիտէ) 40 »

Վիյաեաթ իջին

Սէնէլիբ 100 Ղրշ.
Ալթը այ 50 »

Մեմայիթի Էճնէպիյէ

Սէնէլիբ Ֆր. 20
Ալթը այ » 10

Մէքեաթիպ վէ սայիրէ Տէրիսաատէթտէ Պաղչէ-Գաբուսունտա 4 նիւմէրօլու խտարէխանէտէ Տ. Գ. Գեւէկեան նամընա իրսալ օլունմալը տըր:

Ապօնէ վէ սայիրէ իշին մէզքիւր իտարէխանէտէ միւրաճաաթ օլունուր:

S'adresser pour tout ce qui concerne la rédaction et l'administration à M^r. D. G. Kélékian Directeur propriétaire 4. Baghtché-Capou, Constantinople.

Ճիհանըն ւոզոշոշուճնոշ ձիւզիւնտէն իրիպարէն

Մ. ԳՕՆՍԹԱՆ ԿԷՐՈՒԼԸՆ ԱՍՍԸՆՏԱՆ

ԹՆՄԲԼ ՍՕՔԱՂԸ ՃԻՆԵԷԻԹԻ

նաւ մէշնոշր րօման տէրձ իտիյէճէք տիր: